

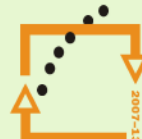
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

Sřední škola obchodu,
služeb a podnikání
a Vyšší odborná škola

Kněžskodvorská 33/A, 370 04 České Budějovice

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Jméno autora: Mgr. Hana Boháčová

Datum vytvoření: 18. 02. 2013

Číslo DUMu: VY_12_INOVACE_02_CJL_M

Ročník: IV.

Český jazyk a literatura

Vzdělávací oblast: Jazykové vzdělávání a komunikace, Estetické vzdělávání

Vzdělávací obor: Sloh a komunikace

Tematický okruh: Stylová diferenciac e češtiny

Téma: Funkční styly – Odborný funkční styl

Metodický list/anotace:

Znaky funkčního stylu odborného, termín, terminologie, vědecký styl, populárně-naučný styl, popis pracovního postupu, učební styl; možno využít ve 4. ročníku jako opakování k maturitní zkoušce.

Odborný funkční styl

- Funkce odborně sdělná a vzdělávací
- Základním znakem je užití odborných pojmů – termínů, jsou jednoznačné a přesné
- Autor musí zachovat objektivní přístup ke sdělované skutečnosti, hodnotit zvnějšku, nezaujatě, bez emocí a expresivity

Dělí se na:

- ✓ **Teoreticky odborný** – ryze odborný, teorie jednotlivých vědních oborů, maximální přesnost, výstižnost, mezinárodní terminologie...
- ✓ **Populárně odborný (popularizační)** – zveřejnění a zpřístupnění vědeckého bádání široké laické veřejnosti – s ohledem na věk, stupeň vzdělání, rozumovou vyspělost...
- ✓ **Učební styl** – styl učebnic, skript, e-learningové kurzy apod.; zastoupena i funkce řídící

Porovnejte následující ukázky a řekněte, kde byste se s nimi mohli setkat.

(Své poznatky si zaznamenávejte a poté porovnejte!)

Přiřad'te ukázky k jednotlivým skupinám a uveďte základní znaky.

Zaměřte se na **odborné názvy, vyhledejte je v textu,** pokuste se **interpretovat** jejich **význam** – jsou pro vás všechny termíny srozumitelné? Kde byste mohli hledat jejich význam?

Která z ukázek je pro vás nejsrozumitelnější?

1. „Některé slovní druhy mají s některými gramatickými prostředky tutéž, popř. blízkou, srovnatelnou odrazovou nebo komunikační funkci (tak např. kvantové poměry se vyjadřují specifickým slovním druhem číslovek a specifickým gramatickým prostředkem čísla, a to prostřednictvím vzájemných funkčních souvislostí a ve vztahu k sémantickému prostředku delimitace objektu)...“(1)

2. Norský losos zapečený s pestem, podávaný s pomerančovými mrkvemi

Ingredience: filety z lososa: 4 kusy

mrkev – 4 kusy

pomerančový džus – 2,5 dl

těstoviny – půl kila

pesto – 1 sklenička

cibule – 2 kusy, nakrájené na kolečka

máslo – 1 polévková lžíce

sůl, pepř

Postup: Položte filety do vymazané formy a každý kousek potřete peče v troubě 15-20 minut na 150 stupňů. Uvařte těstoviny...

3. „Spouštění kotle, jehož funkce již byla prověřena při prvním zatápění, provádíme tímto způsobem:

- Vidlice pohyblivého elektrického přívodu musí být zasunuta do zásuvky.
- Provozní ovladač teploty OV nastavíme přibližně do 2/3 jeho rozsahu.
- Spolupracuje-li kotel s vnějším zásobníkem TUV, nastavíme termostat zásobníku přibližně do 1/2 jeho rozsahu...“(2)

4. „Úvodní poznámky k anglické výslovnosti

Protože většina anglických slov se jinak píše a jinak se vyslovuje, je u každého slovíčka uváděn přepis v hranaté závorce, např. book [buk] kniha. Délka samohlásek se označuje dvojtečkou, např. he [hi:] on.“(3)

Řešení:

1. Ryze odborný, oblast jazykovědná, specifické jazykové termíny, jejichž význam není jasný laické veřejnosti; kvantové poměry, delimitace .
2. Popis pracovního postupu, recept, záleží na dodržení postupu chronologického, nutnost uvedení všech ingrediencí apod.
3. Popis pracovního postupu, návod, uvedení kotle do provozu; elektrický přívod, zásobník.
4. Styl učebnic, naučný, učebnice anglického jazyka.

Zamyslete se nad otázkami!

- **Jak je důležitá stavba textu, na čem záleží? Můžeme libovolně měnit text?**

(nemůžeme, stavba musí být propracovaná, postup chronologický)

- **Užíváme v těchto odborných textech synonyma či emocionální výrazy?**

(ne – užíváme termíny, neutrální výrazy, spisovná slova, jednoznačná)

**Pokuste se sami vytvořit jednoduchý popis
(budovy, pracovního postupu...)**

Citace, zdroje a literatura

- (1) HOFFMANNOVÁ, Jana a kol. *Komunikace a sloh*. Plzeň: Fraus, 2009, ISBN 978-80-7238-780-9.
- (2) Návod k obsluze a instalaci litinového kotle Protherm 60 PLO, verze Medvěd, Protherm s.r.o.
- (3) KOLLMANNOVÁ, Ludmila. *Angličtina pro samouky*. Voznice: Leda, spol. s r. o., 2002, ISBN 80-85927-02-0.
- MGR. MUŽÍKOVÁ, Olga a kol. *Odmaturuj z českého jazyka*. Brno: Didaktis, spol.s r.o., 2007, ISBN 80-7358-082-9.